

ombudsman

už 20 let pomáháme bez rozdílu

Výchovný ústav Hostouň – odloučené pracoviště Medvědí kámen

Zpráva z návštěvy zařízení

Adresa zařízení:	Rybník 77, 345 25 Rybník
Zřizovatel:	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Ředitel:	Ing. Radek Bošek
Typ zařízení:	výchovný ústav
Kapacita:	18 dětí
Datum návštěvy:	30. června 2020
Datum vydání zprávy:	15. září 2020
Návštěvu provedli:	Bc. Bedřich Doležal, Mgr. Bc. Tereza Gajdušková, Mgr. Štěpán Jílka

Mgr. Monika Šimůnková
zástupkyně veřejného ochránce práv

Obsah

Úvodní informace	3
Shrnutí	6
Výchovně léčebný režim.....	7
1. Charakteristika umístěných dětí a důvodů jejich umístění.....	7
2. Režim dne.....	8
3. Hodnotící a motivační systém	10
4. Odborná práce s dítětem	12
Umístění zařízení	14
5. Problémy spojené s umístěním zařízení.....	14
6. Koncepce poskytované péče.....	16
Další aspekty života v zařízení	17
7. Opatření ve výchově	17
8. Soukromí	18
9. Samostatné vycházky	19
Personál	20
10. Supervize	20
Přehled opatření k nápravě	21

Úvodní informace

Systematická návštěva a její cíl

Od roku 2006 veřejný ochránce práv plní **úkoly národního preventivního mechanismu** podle Opčního protokolu k Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání.¹ Současný ochránce JUDr. Stanislav Křeček tuto část své působnosti přenesl na svou zástupkyni, tedy na mě.²

Proto **systematicky navštěvuji místa (zařízení)**, kde se nacházejí nebo mohou nacházet osoby omezené na svobodě, a to jak z moci úřední, tak v důsledku závislosti na poskytované péči. Výchovné ústavy jsou jedním ze zařízení, jež mohu navštívit.³

Cílem návštěv je posílit ochranu před špatným zacházením.⁴ Návštěvy probíhají zásadně neohlášeně a jejich provedením zpravidla pověřuji pracovníky Kanceláře veřejného ochránce práv,⁵ konkrétně právníky, odborníky z oblasti speciální pedagogiky, psychology a adiktology. Návštěva spočívá v prohlídce zařízení, pozorování, rozhovorech s vedoucím, zaměstnanci a klienty, studiu vnitřních předpisů zařízení a dokumentace včetně zdravotnické.⁶ Návštěvy jsou **preventivní, s cílem působit do budoucna** a zvyšovat standard péče o děti s nařízenou ústavní nebo ochrannou výchovou v České republice.

Zpráva z návštěvy a vyjádření zařízení

Po každé návštěvě **sepíši zprávu. Většinou obsahuje návrhy opatření k nápravě.** Zpráva slouží k dialogu se zařízením a jako vodítko k předcházení špatnému zacházení nebo jeho odstranění. **Zpráva nepopisuje zjištěnou správnou praxi zařízení** odpovídající dobrým standardům zacházení. **Soustředí se pouze na možné nedostatky.** Proto může působit velice nepříznivě a nevyváženě. Prosím čtenáře zprávy, aby na to pamatovali. Bez ohledu na závěry zprávy si vážím náročné práce všech zaměstnanců zařízení.

1 Na základě § 1 odst. 3 a 4 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

2 Podle § 2 odst. 4 zákona o veřejném ochránci práv; více na www.ochrance.cz, v sekci *Veřejný ochránce práv, Rozdělení působnosti*.

3 Podle § 1 odst. 4 písm. a) zákona o veřejném ochránci práv.

4 Špatným zacházením se rozumí jednání, které nerespektuje lidskou důstojnost a dosahuje určitého stupně závažnosti (samo o sobě, nebo při kumulativním účinku jednotlivých zásahů). Ve školských zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy může mít špatné zacházení například podobu špatných podmínek, pokud by jimi byla překročena nevyhnutelná forma strádání a ponížení spojená s omezením osobní svobody, neprofesionální jednání, nebo dokonce násilí ze strany personálu, nezajištění ochrany před ublížením nebo zneužitím ze strany třetích osob, nerespektování práva na soukromí, práva na rodinný život (neoprávněné omezování kontaktu s rodinou), nerespektování sociální autonomie či práva dítěte na spolurozhodování o vlastním životě.

5 Podle § 25 odst. 6 zákona o veřejném ochránci práv.

6 Podle § 21a ve spojení s § 15 zákona o veřejném ochránci práv.

Zprávu pošlu zařízení se žádostí o vyjádření k popsaným zjištěním a navrženým opatřením.⁷ Pečlivě se zabývám sdělením (vysvětlením), které mi zařízení zašle.

Navržená **opatření k nápravě** se liší svou naléhavostí, náročností a dobou potřebnou k provedení. Pro snazší orientaci obsahuje zpráva na konci **přehled** opatření k nápravě. Navrhuji také **termín provedení**.

- Bezodkladná opatření je třeba provést zpravidla do 7 dnů od obdržení zprávy. Není-li to možné, provedou se v nejkratší možné době. Za bezodkladná označuji opatření, která považuji za naléhavá a velmi důležitá, anebo opatření běžně snadno proveditelná.
- Opatření s delší lhůtou je třeba provést ve stanovené lhůtě, zpravidla do jednoho měsíce, tří měsíců, šesti měsíců nebo jednoho roku.
- Opatření s průběžným plněním navrhuji tam, kde je třeba zavést určitý pracovní postup nebo styl práce, nebo naopak něčeho se napříště zdržet. Očekávám, že zařízení opatření zavede co nejdříve a bude dbát na dodržování doporučené praxe.

Ráda bych, aby zařízení ve vyjádření ke zprávě sdělilo, že: (1) opatření provedlo a jak, nebo (2) kdy a jak opatření provede, nebo (3) navrhne jiné vhodné opatření a termín.

Pokud budu vyjádření zařízení nebo dalších oslovených orgánů **považovat za dostatečná**, vyzumím je o tom. Mohu si rovněž vyžádat doplňující vyjádření. Rozhodující je vysvětlení zjištěných pochybení, doložení opatření k nápravě či věrohodný příslib jejich provedení.

Pokud vyjádření zařízení nebo dalších oslovených orgánů **nebudu považovat za dostatečná**, vyzumím o tom nadřízený úřad (vládu, není-li nadřízeného úřadu), případně informuji veřejnost.⁸ Rovněž mohu přijet na kontrolní návštěvu.

Po ukončení vzájemné komunikace **zveřejním anonymizovanou zprávu z návštěvy zařízení** (s výjimkou jmen osob pověřených vedením zařízení) a **obdržená vyjádření** na svých internetových stránkách⁹ a v databázi Evidence stanovisek ochránce (ESO).¹⁰

Po dokončení řady návštěv zařízení téhož druhu **vydávám tzv. souhrnnou zprávu**. Tu také zveřejňuji a posílám ji příslušným orgánům veřejné moci. V souhrnné zprávě bez vazby na konkrétní zařízení shrnuji svá zjištění a doporučená opatření k nápravě, navrhuji systémová doporučení, případně vytvářím standard dobrého zacházení. Souhrnná zpráva může sloužit nenavštíveným zařízením jako vodítko k odstranění špatného zacházení a jeho předcházení.

7 Ustanovení § 21a odst. 3 a 4 zákona o veřejném ochránci práv.

8 Tzv. sankční opatření, u kterých se postupuje obdobně podle § 20 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

9 Na stránkách www.ochrance.cz v sekci *Ochrana osob omezených na svobodě*.

10 Evidence stanovisek ochránce (ESO) je dostupná z <https://eso.ochrance.cz>.

Charakteristika zařízení

Medvědí kámen je odloučeným pracovištěm Výchovného ústavu Hostouň, jehož zřizovatelem je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Medvědí kámen je oddělením s výchovně léčebným režimem, určeným pro děti s poruchami chování, které se potýkají se závislostí na návykových látkách. Cílovou skupinou jsou chlapci ve věku 15 až 19 let.¹¹ Maximální kapacita zařízení je 18 dětí.

Zařízení sídlí v lesích při státní hranici se Spolkovou republikou Německo. Nejbližší českou obcí je Rybník asi s 200 obyvateli, který je od zařízení vzdálen asi 45 minut pěší chůzí lesem. Objekt až do roku 1989 využívala pohraniční stráž a následně v něm fungovala dobrovolná terapeutická komunita pro dospělé, kteří se potýkali se závislostí na návykových látkách. Tato komunita ukončila svou činnost v roce 2006 a objekt následně přešel pod správu výchovného ústavu.

Zařízení přejalo některé prvky komunitního způsobu fungování terapeutické komunity. V rámci programu jsou umístění chlapci zapojováni do provozních záležitostí zařízení. Podílí se tak na přípravě jídla, úklidu budovy a areálu, zpracování dřeva na topení a na péči o hospodářská zvířata (prasata, ovce, slepice).

Průběh návštěvy

Návštěva proběhla dne 30. června 2020 bez předchozího ohlášení. Ředitel Výchovného ústavu Hostouň byl o návštěvě osobně informován při jejím zahájení. Zaměstnanci Kanceláře veřejného ochránce práv (dále také „Kancelář“) mu předali pověření k provedení návštěvy a vyžádali si potřebnou součinnost. Ředitel výchovného ústavu o návštěvě telefonicky vyrozuměl vedoucí odloučeného pracoviště, kam se zaměstnanci Kanceláře následně přesunuli.

Návštěvu provedli právníci Kanceláře Mgr. Bc. Tereza Gajdušková a Mgr. Štěpán Jílka. Na šetření se též podílel pověřený expert z oboru dorostové adiktologie Bc. Bedřich Doležal.

Zaměstnanci Kanceláře hovořili s ředitelem výchovného ústavu, vedoucí odloučeného pracoviště Medvědí kámen, vychovateli a s umístěným chlapcem, který byl v době návštěvy přítomen v zařízení. Na místě zastížený personál poskytl veškerou součinnost, za což děkuji.

11 Výchovný ústav Hostouň. *Vnitřní řád se specifikací pro odloučené pracoviště Medvědí kámen*. [dokument pdf]. Hostouň. © 2019. [cit. 4. 8. 2020]; dostupné z <http://www.vudds-hostoun.cz/dokumenty/VniRadMK.pdf>.

Shrnutí

V zařízení jsem **nenarazila na případy špatného zacházení**. Ve zprávě se postupně vyjadřuji k několika problematickým bodům spojeným s poskytováním péče pro tak specifickou klientelu, jakou jsou nezletilí s počínající nebo rozvinutou závislostí na návykových látkách, a dále k několika jednotlivostem, které z pohledu prevence před špatným zacházením vnímám jako potenciální rizika.

Zařízení má vhodné podmínky pro poskytování zacílené krátkodobé intervenční péče o mladistvé experimentující nebo závislé na návykových látkách. Z informací získaných ze systematické návštěvy však usuzuji, že **odvykací program v současné době postrádá koncepti**. Současné nastavení pobytu působí tak, že jeho cílem je chlapce zaměstnat prostřednictvím organizované činnosti, a tím pokud možno rozptýlit jejich myšlenky na návykové látky. Chybí však navazující odborná adiktologická práce. Za jednu z primárních příčin tohoto stavu považuji absenci pracovníka/ů s adiktologickým vzděláním.

Vzhledem k neexistenci jednotné koncepce péče o nezletilé ohrožené závislostmi na návykových látkách v současné době absentují vhodná zařízení, organizace či instituce, které by na intervenční péči poskytovanou navštíveným zařízeními mohly navázat. Zařízení se tak v současnosti snaží tyto služby suplovat, přičemž naráží na meze a nedostatečnost právní úpravy výchovně léčebného režimu. Uvědomuji si, že řešení tohoto problému není v kompetenci zařízení. Proto některé poznámky ve zprávě uvádím s úmyslem započít konstruktivní diskusi se zařízeními obdobného typu o způsobu jejich fungování a o nutných změnách ve stávajícím roztříštěném systému, a to za účasti Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy jako odpovědného resortu.

Výchovně léčebný režim

Odloučené pracoviště Medvědí kámen bylo původně zřízeno a i nadále funguje jako oddělení s výchovně léčebným režimem.¹² Veřejný ochránce práv již v minulosti poukazoval na výrazně problematickou právní úpravu výchovně léčebné péče a jejího poskytování.¹³ Musím konstatovat, že Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy jakožto odpovědný resort k řešení tohoto systémového problému doposud nepřistoupilo, a kritizovaná právní úprava tak do současné doby nedoznala žádných změn.

Stále tak přetrvává nežádoucí stav, kdy zákon ani prováděcí předpis nestanovují konkrétnější obsahové vymezení výchovně léčebné péče,¹⁴ pouze předpokládají existenci specializovaných zařízení či oddělení, která ji poskytují.¹⁵ Právní úprava výchovně léčebné péče je terminologicky nepřesná a nekonceptní, v důsledku čehož není zcela zřejmé, komu je výchovně léčebná péče určena. Navíc není patrné jak, kým a kde má být tato péče poskytována.¹⁶ Tato skutečnost se pak odráží v roztržité praxi jednotlivých zařízení, která jsou nucena postupovat intuitivně s oporou ve svých historicky nabytých odborných poznatcích a zkušenostech. Tímto postupem se ale v některých případech zařízení mohou dostávat do konfliktu s právy umístěných dětí, což však nesmí nastat bez opory v zákoně. Zdůrazňuji, že tento stav nemůže jít k tíži jednotlivých zařízení, ale spíše již zmíněnému odpovědnému resortu.

1. Charakteristika umístěných dětí a důvodů jejich umístění

Cílovou skupinou zařízení jsou chlapci s počínající nebo rozvíjející se závislostí na návykových látkách. V souladu s vyhláškou provádějící zákon o výkonu ústavní výchovy se tedy jedná o děti, které vyžadují výchovně léčebnou péči. K této proklamované specializaci zařízení soudy přihlíží při rozhodování o nařízení ústavní výchovy, respektive tato skutečnost je explicitně uváděna v rozhodnutích, na základě kterých byli chlapci do zařízení umístěni.

12 Výchovný ústav Hostouň. *Vnitřní řád se specifikací pro odloučené pracoviště Medvědí kámen*. [dokument pdf]. Hostouň. © 2019. [cit. 4. 8. 2020]; dostupné z <http://www.vudds-hostoun.cz/dokumenty/VniRadMK.pdf>.

13 Veřejný ochránce práv. *Zpráva ze systematických návštěv školských zařízení pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy 2011*. S. 126 a násl. [dokument pdf]. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv. © 2011 [cit. 5. 8. 2020]; dostupné z https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/ochrana_osob/2012/2012_skolska-zarizeni.pdf.

14 Viz § 10 odst. 2, § 11 odst. 3 a § 4 odst. 5 vyhlášky č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti o výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů (dále také „vyhláška provádějící zákon o ústavní výchově“).

15 Viz § 13 odst. 1 písm. a) bod 2. a § 14 odst. 2 písm. d) zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o ústavní výchově“).

16 JEŽEK, Martin. Nesrozumitelnosti současné ústavní výchovy. *Právo a rodina*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2020, roč. 2020, č. 3 a 5. [cit. 5. 8. 2020] ISSN 1212-866X ASPI ID: LIT275754CZ.

4. Ze zprávy Výchovného ústavu, dětského domova se školou, základní školou, střední školou a školní jídelnou, Hostouň ze dne 21. 11. 2019 soud zjistil, že zařízení má volnou kapacitu a jsou připraveni nezletilého ihned přijmout na detašované pracoviště Medvědí Kámen. Dané pracoviště je zaměřeno na léčbu osob ohrožených drogou a závislostmi. Dle sdělení ústavu, kde je nezletilý umístěn, je i v tomto zařízení možné, aby byl nezletilý zařazen do dalšího vzdělávání případně podstoupil některý z rekvalifikačních kurzů. Nezletilý byl stávajícím zařízením na přemístění připravován.

Obr. 1 – Část odůvodnění rozhodnutí, kterým byl chlapec A umístěn do zařízení.

25. Ze všech uvedených důvodů proto soud nakonec rozhodl, jak ve výrocích I. a II. uvedeno, s tím, že ústavní výchovu nezletilému nařídil s ohledem na jeho věk do jeho zletilosti, pro výkon ústavní výchovy ho umístil do výchovného zařízení, které nejlépe odpovídá jeho potřebám a zájmům, přihlíží zejména k jeho problémům s alkoholem, když ve výchovně léčebné jednotce mu může být poskytnuta veškerá potřebná péče a odborná pomoc.

Obr. 2 – Část odůvodnění rozhodnutí, kterým byl chlapec B umístěn do zařízení.

████████ sám uznal, že co se týče inhalování sprejů celou situaci bez odborné pomoci nezvládne. Při průběžných pohovorech s OSPOD přiznával i užívání marihuany a kouření tabáku. █████████ souhlasí se svým přemístěním do terapeutické komunity Medvědí Kámen v rámci VÚ Hostouň. Sám přemístění vyžaduje. Po nabytí zletilosti a řádném ukončení terapeutické léčby se chce vrátit do VÚ Kutná Hora v rámci dobrovolného pobytu na základě smlouvy se zařízením a pokračovat i ve studiu. S rodiči není █████████ v žádném kontaktu. Telefonicky byl kontaktován otec nezletilého, který byl se situací seznámem. Uvedl, že rodiče nebudou █████████ v zařazení do terapeutické komunity a léčbě závislosti bránit. VÚ Kutná Hora je připraven přemístění nezletilého bez odkladu zajistit a VÚ Hostouň je připraven nezletilého v co nejkratší době přijmout.

Obr. 3 – Část odůvodnění rozhodnutí, kterým byl chlapec C přemístěn do zařízení.

Ze soudních rozhodnutí je dále patrné, že užívání návykových látek je jedním z hlavních důvodů, pro které soudy přistoupily k nařízení ústavní výchovy, potažmo k omezení osobní svobody dotyčných chlapců. Někteří chlapci byli do Medvědího kamene přemístěni z jiného školského zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy, přičemž i v těchto případech byly hlavním motivem problémy s návykovými látkami. Lze tak konstatovat, že navštívené zařízení a jeho specializace na léčbu počínající nebo rozvíjející se závislosti na návykových látkách je v povědomí odpovědných subjektů z oblasti institucionální výchovy.

2. Režim dne

Hlavními složkami programu jsou příprava na budoucí povolání, pracovní terapie, v jejímž rámci se chlapci zapojují do provozních záležitostí zařízení, a komunitní prvky ve formě tematicky zaměřených skupinových setkání.

2.1 Příprava na budoucí povolání

Chlapci se v průběhu pobytu v zařízení připravují na své budoucí povolání studiem na střední škole při Výchovném ústavu Hostouň, kam dojíždějí autobusem, nebo v rámci

pracovně-výchovné skupiny¹⁷ nácvikem praktických dovedností. Rozhodující je věk, ve kterém chlapci do zařízení přijdou. Pokud se chlapci do zařízení dostanou v 15 nebo v 16 letech, je šance, že v průběhu pobytu mohou získat výuční list, a je jim proto nabídnut zápis na střední školu v Hostouni. V případě, že se chlapci do zařízení dostanou později a nemají zájem o středoškolské studium, snaží se jim zařízení zajistit krátkodobé rekvalifikační kurzy.

Postup zařízení hodnotím jako dobrou praxi. Jsem si vědoma skutečnosti, že v případě mladistvých, kteří jsou do školského zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy umístěni několik měsíců před zletilostí, je pravděpodobnost dokončení středoškolského vzdělání nízká. Institut tzv. dobrovolných pobytů¹⁸ je v případě výchovných ústavů využíván jen velice zřídka. Klienti po nabytí zletilosti většinou opouští zařízení, aniž dokončili střední školu. **Postup, který zvolilo navštívené zařízení, dává chlapcům příležitost získat osvědčení o rekvalifikaci, která jim po opuštění zařízení mohou být nápomocna při hledání vhodného zaměstnání.**

2.2 Pracovní terapie

Areál zařízení poskytuje vhodné podmínky pro pracovní terapii. V jejím rámci se chlapci zapojují do provozních záležitostí zařízení a napomáhají tak zabezpečovat jeho chod. Chlapci se pravidelně dle rozpisu služeb podílí na přípravě jídla a pracích v kuchyni, v kotelně (topení, zásobování a zpracování palivového dřeva), praní, úklidu budovy a údržbě areálu (sekání trávy, hrabání listí, úklidu sněhu atp.). Podstatnou složkou pracovní terapie je také péče o hospodářská zvířata. Chlapci pod dohledem personálu asistují při chovu prasat, ovcí, králíků a slepic.

I zde hodnotím praxi zařízení pozitivně. Zapojováním do provozu zařízení a údržby jeho okolí se chlapci učí sebeobslužnosti a samostatnosti.

2.3 Skupinová setkání

Zařízení má propracovaný systém skupinových setkání. Jejich tematické zaměření a průběh je popsán ve vnitřním řádu zařízení.¹⁹

Základní organizační funkci plní pravidelné ranní skupiny, jejichž hlavním účelem je plánování dopoledního a odpoledního programu, rozdělení prací a pomocných činností chlapců. Průběh dne je pravidelně hodnocen²⁰ na večerních skupinách, kde se postupně vyjadřují všichni zúčastnění chlapci.

17 Skupiny zřízené podle § 2 odst. 7 vyhlášky provádějící zákon o ústavní výchově.

18 Podle § 2 odst. 6 zákona o ústavní výchově.

19 Kap. 8.2.2. *Vnitřní řád se specifikací pro odloučené pracoviště Medvědí kámen*. [dokument pdf]. Výchovný ústav Hostouň. © 2019. [cit. 4. 8. 2020]; dostupné z <http://www.vudds-hostoun.cz/dokumenty/VniRadMK.pdf>.

20 Nejedná se o hodnocení chlapců z pohledu jejich plnění programu a dodržování pravidel zařízení. Tomu se věnuje v kapitole „Hodnotící a motivační systém“.

Pro nově příchozí chlapce jsou pořádány seznamovací skupiny, jejichž účelem je seznámit nové chlapce s personálem a s ostatními klienty. Skupina je dobrovolná, její součástí může být přijímací rituál, kdy se chlapec opláchne v rybníku v areálu zařízení, čímž se má pomyslně očistit od drog. V řádu několika dnů následuje životopisná skupina, kde nově příchozí chlapci písemně zpracovávají a následně představují svůj dosavadní život. Ve skupině pak rozebírají důvody, pro které byli umístěni do zařízení, a popisují své problémy s návykovými látkami. Chlapci nejsou povinni dělit se s ostatními o informace, které považují za soukromé či citlivé.

V souvislosti s pobyty chlapců mimo zařízení (tzv. „dovolenkami“) jsou v zařízení pořádány odjezdové a příjezdové skupiny. Jejich účelem je vytvoření plánu dovolenky, tedy stručného nástinu toho, kde a s kým dovolenku stráví a co budou podnikat. Po návratu pak společně s personálem průběh dovolenky zpětně vyhodnocují.

Mám za to, že systém skupin je výrazným nástrojem v komunitním režimu fungování zařízení a sám o sobě je velmi propracovaný. Vhodně zaštiťuje výchovnou složku výchovně-léčebného režimu a při zapojení odborné terapeutické činnosti má potenciál zajišťovat i jeho léčebnou složku.²¹

3. Hodnotící a motivační systém

V zařízení běžně funguje motivační systém, který je navázán na program pobytu v zařízení a každodenní fungování chlapců. Chlapci jsou rozděleni do několika fází pobytu, se kterými se pojí určitý režim. Chlapci jsou hodnoceni každý týden při nedělních hodnotících skupinách a při měsíčních velkých komunitách. Hodnocení je vždy ústní a chlapci se k němu mohou vyjádřit.

▪ 0. fáze

Chlapci jsou do této fáze zařazeni v případě, kdy poruší pravidla zařízení. Chlapci se v této fázi neúčastní odměnových akcí a je jim uložena tzv. zvýšená pracovní činnost (dostanou za úkol udělat více práce okolo zvířat, zařízení, v kuchyni atp.). Maximální doba setrvání v této fázi je 14 dnů.

▪ I. fáze

Do této fáze jsou zařazováni nově příchozí chlapci. Pobyt v této fázi není časově omezen, ale obvykle trvá zhruba 30 dnů. Účelem fáze je, aby se dítě v zařízení aklimatizovalo, poznalo a osvojilo si režim každodenního fungování. V této fázi si chlapci vyberou svého klíčového pracovníka, tzv. garanta, který je jeho důvěrníkem a stará se o provozní záležitosti dítěte v zařízení (komunikace s rodinou a úřady atp.).

21 Tou se podrobněji zabývám v kapitole Odborná práce s dítětem.

Dle vnitřního řádu chlapci v této fázi mohou udržovat kontakt s rodinou a blízkými, přijímat návštěvy rodičů, chodit na samostatné vycházky a pobírají kapesné v základní výši.²²

▪ II. fáze

Do této fáze chlapci přestupují, pokud prokážou, že jsou schopni plnit jim svěřené úkoly samostatně nebo s případným dohledem vychovatele. Měli by mít zažitá pravidla zařízení a orientovat se v každodenním režimu a provozu zařízení.

Oproti I. fázi mohou chlapci odjíždět pravidelně na dovolenku, přednostně se účastnit odměnových akcí, chodit na placené brigády mimo zařízení, využívat celodenní samostatné vycházky a pobírat zvýšené kapesné.²³

▪ III. fáze

V nejvyšší fázi jsou zcela samostatní chlapci, kteří dokáží v zařízení spolehlivě fungovat bez dohledu personálu a jsou schopni dlouhodobě abstinovat.

Oproti nižším fázím mohou chlapci využívat bydlení v samostatné budově v areálu zařízení, mohou chodit na samostatné vycházky i ve večerních hodinách (20:00 až 21:00 hodin), mají přednost při možnostech placených externích brigád a pobírají kapesné v maximální výši.²⁴

Přestup mezi jednotlivými fázemi probíhá na základě písemné žádosti dotyčného chlapce, kterou sepíše za případné asistence svého garanta. O žádosti se hlasuje na nejbližší měsíční komunitě. Samotnému hlasování vždy předchází porada personálu, kde se žádost projednává. Na komunitě pak každý z personálu hlasuje veřejně a na požádání své hlasování zdůvodní.

Popsaný hodnotící a motivační systém nebyl v době epidemie onemocnění covid-19 používán. Zaměstnancům Kanceláře vedoucí zařízení sdělila, že bude znovu obnoven po skončení letních prázdnin. **Obecně však nastavení hodnotícího a motivačního systému hodnotím pozitivně. Systém působí přehledně a srozumitelně. Jeho hlavní složkou je pozitivní motivace formou výhod spojených s vyššími hodnotícími fázemi. Oceňuji také koncept přestupového procesu, který klade důraz na sebehodnocení chlapců a následnou zpětnou vazbu od okolí.**

Jak již bylo uvedeno výše, v nejvyšší fázi se nacházejí chlapci, kteří jsou spolehliví, jsou schopni v zařízení fungovat samostatně a neužívají návykové látky. Lze tedy říci, že úspěšně absolvovali program a potažmo tak naplnili účel jejich umístění do zařízení. Logicky

22 Kapesné je stanoveno ve výši minimální hranice rozsahu podle § 2 písm. d) nařízení vlády č. 460/2013 Sb., o stanovení částky příspěvku na úhradu péče, částky kapesného, hodnoty osobních darů a hodnoty věcné pomoci nebo peněžitého příspěvku dítěti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy, ve znění pozdějších předpisů (dále také „nařízení o kapesném“).

23 Kapesné je stanoveno ve výši průměru rozsahu podle § 2 písm. d) nařízení o kapesném.

24 Kapesné je stanoveno ve výši maximální hranice rozsahu podle § 2 písm. d) nařízení o kapesném.

by tedy měli zařízení opustit, což se ale ve skutečnosti neděje. Dle sdělení personálu chlapci obvykle v zařízení setrvávají do zletilosti, dřívější odchody jsou spíše výjimečné. **Apeluji tedy na vedoucí zařízení, potažmo ředitele Výchovného ústavu Hostouň, aby v případech, kdy pominuly důvody, pro které bylo dítě umístěno do Medvědího kamene a je to současně v zájmu dítěte, inicioval jednání o přemístění do jiného typu zařízení, případně podal soudu návrh na zrušení ústavní výchovy.**

Opatření:

- 1) Pravidelně vyhodnocovat účelnost pobytu umístěných chlapců (bezodkladně).**

4. Odborná práce s dítětem

S ohledem na specializaci zařízení a důvody, pro které jsou do něj chlapci umísťováni, je nezbytné, aby zařízení systematicky pracovalo se závislostí chlapců na návykových látkách a s ní souvisejícími problémy.

Zařízení se závislostí pracuje na základě principů distanční léčby. Základním východiskem pro tento způsob práce je umístění zařízení, které chlapce do jisté míry chrání před negativními vlivy původního sociálního prostředí a znesnadňuje přístup k návykovým látkám. Současné nastavení léčby působí tak, že jejím cílem je vytrhnout chlapce z dosavadní rutiny a zabavit je prostřednictvím organizované činnosti. Účelem je chlapce zaměstnat a pokud možno rozptýlit jejich myšlenky na návykové látky. Takový systém může fungovat za podmínek panujících v zařízení, avšak jakmile chlapci zařízení opustí, existuje zde velké riziko návratu k rutinním návykům a relapsu, tedy návratu k užívání návykových látek. **Zařízení deklarující poskytování specializované péče by mělo poskytovat základní poradenství, informační servis, individuální poradenství, motivační rozhovory, edukaci a nácvik potřebných dovedností atd., dále pravidelně poskytovat psychologické intervence a pracovat s rodinnými příslušníky či blízkými osobami chlapců. To se v současné době neděje, a pokud ano, tak pouze formou jednotlivých aktivit na výjimečné bázi bez dlouhodobější koncepce.**

Chlapci dvakrát týdně absolvují tzv. terapeutickou skupinu, která je vždy zaměřena na jednoho z nich. Účelem skupiny je rozbor období dětství či dospívání, vztahů se sociálním prostředím a dalších oblastí, které mohly vést k současnému problému s užíváním návykových látek. Východiskem by pak měla být prognóza další léčby a volba vhodných motivačních a léčebných postupů. **Existenci těchto pravidelných terapeutických skupin hodnotím pozitivně.** Jedná se o jeden ze stěžejních prvků požadované koncepce péče zaměřené na mladistvé experimentující nebo závislé na návykových látkách. V době systematické návštěvy nebyla terapeutická skupina realizována, její reálný průběh a obsah tak přizvaný expert z oboru dorostové adiktologie nemohl posoudit.

Považuji za znepokojující, že se na tvorbě programu a systematické práci se závislostmi nepodílí adiktolog. Drogovou problematiku tak s chlapci řeší převážně personál složený ze speciálních pedagogů. S etopedem Výchovného ústavu v Hostouni či s externím psychologem nebo psychiatrem se chlapci setkávají velice zřídka, dle sdělení personálu zhruba jednou za tři měsíce. Nelze tedy hovořit o systematické individuální práci.

Zařízení v současné době neprovádí katamnesticke sledování účinnosti odvykacího programu. Vedoucí uvedla, že se v minulosti pokoušela kontaktovat příslušné sociální pracovníky chlapců, kteří absolvovali pobyt v zařízení. Většina z nich jí však odmítla sdělit jakékoli informace s odkazem na zákonnou povinnost mlčenlivosti.²⁵ Zařízení tak má informace pouze od několika málo chlapců, kteří jej sami od sebe kontaktovali. Domnívám se, že pro zvyšování kvality programu je nezbytné, aby zařízení mělo povědomí o úspěšnosti současného nastavení poskytované péče. Nelze vyloučit, že pokud by chlapcům bylo vysvětleno, proč je zpětná vazba od nich důležitá, byli by po opuštění zařízení sdílnější a zařízení by častěji informovali o tom, jak se jim daří. **Doporučuji proto zařízení zvážit možné využití praxe jiného zařízení obdobného typu, které zpětnou vazbu získává přímo od samotných bývalých klientů či jejich blízkých, například prostřednictvím sociálních sítí.**

Uvedené poznámky k tak odbornému tématu, jakým je obsah výchovně léčebné péče, činím s dvojím motivem. V první řadě věřím, že pomohou zařízení ke zvýšení úrovně poskytované péče. Za druhé ale upozorňuji, že chlapci byli do zařízení umístěni právě kvůli svému problému s drogami, který tím určuje účel jejich zbavení svobody. Pokud nedostanou nabídku tomu odpovídající výchovy a péče, přestává být jejich zbavení svobody legitimní.²⁶

Opatření:

- 2) **Vypracovat koncepci specifické péče zaměřené na mladistvé experimentující nebo závislé na návykových látkách a jejich rodinné příslušníky či blízké (do 3 měsíců).**
- 3) **Přijmout pracovníka/y s adiktologicky zaměřeným vzděláním (bezodkladně).**

25 Podle § 57 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

26 Pro rozpor s čl. 5 odst. 1 písm. d) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, vyhlášené sdělením Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb.

Umístění zařízení

Zařízení je umístěno v lesích při státní hranici se Spolkovou republikou Německo. Nejbližší českou obcí je Rybník asi s 200 obyvateli, kam se dá ze zařízení dostat za 45 minut chůze lesní stezkou nebo za 5 minut jízdy autem. V Rybníku je zastávka regionální autobusové dopravy, autobus do Hostouně jezdí dvakrát až čtyřikrát denně.

Obr. 6 – Letecký snímek zařízení a jeho okolí.

5. Problémy spojené s umístěním zařízení

Umístění zařízení poskytuje vhodné podmínky pro distanční léčbu závislostí. Na druhou stranu je však umístění zařízení a jeho odlehlost od civilizace příčinou několika provozních obtíží, které ve svém důsledku mohou zasahovat do práv umístěných chlapců.

5.1 Nedostupnost specializované lékařské péče

V okolí zařízení se nenachází vhodný poskytovatel zdravotnických služeb pro případy akutní intoxikace chlapců psychoaktivními látkami, popřípadě jejich ohrožení následnými stavy. Nejbližším a vlastně i jediným detoxikačním pracovištěm pro nezletilé na území České republiky je Dětské a dorostové detoxikační centrum při Nemocnici Milosrdných sester sv. Karla Boromejského v Praze, které je od zařízení vzdáleno přes 2 hodiny jízdy autem, a je tak jen velmi obtížně dostupné. Zařízení proto využívá i psychiatrická oddělení okolních nemocnic, která však klienty hospitalizují bez perspektivy další přínosné spolupráce.

Současná praxe zařízení je taková, že k akutně intoxikovaným chlapcům je přivolána rychlá záchranná služba. Chlapci, kteří jsou pod vlivem návykových látek, ale jejich stav nevyžaduje lékařskou péči, jsou umísťováni do prostor v levém křídle budovy, které označují jako „detox“. Jedná se o běžně neobývanou část budovy zařízení, která je vybavena velmi stroze. Nachází se zde několik pokojů se společným sociální zařízením. Stav chlapců

umístěných na „detoxu“ je personálem pravidelně kontrolován. Po odeznění intoxikačních příznaků se chlapci přesouvají do svého pokoje.

Obr. 7 – Pokoj v levém křídle budovy, tzv. „detox“ (v době návštěvy neobývaný).

V současné praxi zařízení vnímám určitou míru rizika špatného vyhodnocení zdravotního stavu intoxikovaných chlapců, které může vyústit v nepřivolání lékařské pomoci tam, kde by to stav chlapců vyžadoval. **Personál zařízení by proto měl mít jednoznačné pokyny, jak v konkrétních případech postupovat, tedy kdy je možné intoxikovaného klienta ponechat v zařízení pod dohledem a kdy je nutné přivolat rychlou záchrannou službu.** Je nezbytné, aby se všichni zaměstnanci těmito pokyny bezvýhradně řídili, neboť i navzdory jejich dlouholetým zkušenostem mohou subjektivně podcenit příznaky intoxikace chlapců. Je také třeba brát v úvahu neustálý vývoj technologií výroby návykových látek, kdy se klienti zařízení mohou dostat k personálu doposud neznámým substancím se specifickými intoxikačními projevy.

Opatření:

- 4) **Vypracovat podrobné pokyny k postupu personálu v případě intoxikace chlapců a seznámit s ním zaměstnance (do 1 měsíce).**

5.2 Nedostupnost internetové sítě

Umístění zařízení v odlehle lokalitě je problematické z hlediska omezených možností kontaktu umístěných chlapců s vnějším světem a nabídkou volnočasových aktivit. Zařízení je mimo dosah mobilního datového signálu. Internetové připojení je velice slabé a slouží proto pouze personálu pro komunikaci s Výchovným ústavem v Hostouni a používání interního informačního systému.

Zařízení tak v současné době není schopno technicky zabezpečit přístup umístěných chlapců k internetu. Ten přitom představuje levný a mezi mladistvými nejrozšířenější způsob

komunikace. Mnohdy se také může jednat o jediný nástroj diskrétního kontaktování někoho vně zařízení, například za účelem podání stížnosti. Nedostupnost internetové sítě tak v konečném důsledku omezuje možnosti umístěných chlapců být v kontaktu s rodinou a jejich blízkými a možnost podat stížnost dozorovému orgánu.

Je namístě uvést, že vedoucí zařízení si byla tohoto nedostatku vědoma a pracovníky kanceláře informovala o neúspěšných pokusech o posílení internetového připojení, kdy jí bylo opakovaně telekomunikačními techniky sděleno, že vzhledem k bezprostřední blízkosti státních hranic je signál v okolí zařízení záměrně utlumován. I přesto však **apeluji na zařízení, aby ve svých snahách nepolevovalo, neboť je možné, že s rozvojem informačních technologií bude nalezen způsob, jak umožnit umístěným chlapcům bezproblémový přístup k internetu.** Dávám ke zvážení, zda do té doby nezavést pravidelné časové intervaly, kdy by bylo internetové připojení k dispozici pouze chlapcům.

Opatření:

- 5) **Zajistit chlapcům přístup na bezpečný internet (průběžně).**

6. Koncepce poskytované péče

S ohledem na povahu výše uvedených obtíží souvisejících s umístěním zařízení a náročnost jejich odstranění se domnívám, že zařízení by mělo zvážit změnu koncepce poskytované péče.²⁷

Jak jsem již několikrát zmínila, umístění zařízení a jeho okolí poskytuje vhodné podmínky pro poskytování distanční léčby. Koncepce poskytované péče by tedy mohla být intervenční ve smyslu časově omezeného vytržení z běžného prostředí a režimu každodenního života klienta spojeného s užíváním návykových látek. Cílem pobytu v zařízení by měla být stabilizace klienta a jeho motivace k nástupu do další fáze odvykacího programu. Ten už by však měl klient absolvovat v jiném zařízení, jehož systém fungování více simuluje běžný život, poskytuje vhodnější podmínky pro posilování resilience klientů a připravuje je na plynulý odchod ze zařízení s důrazem na prevenci relapsu.

Jsem si vědoma, že doposud neexistuje jednotná koncepce péče poskytované nezletilým, kteří se potýkají se závislostí na návykových látkách. **Uvedené poznámky tedy činím s úmyslem započít konstruktivní diskusi se zařízeními obdobného typu o způsobu jejich fungování a o nutných změnách ve stávajícím roztržitém systému, a to za účasti Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy jako odpovědného resortu.**

27 Současně si uvědomuji, že hlavní apel by měl mířit na odpovědný resort, tedy Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

Další aspekty života v zařízení

7. Opatření ve výchově

Pokud je dítěti za porušení pravidel zařízení uděleno negativní opatření ve výchově, je dle vnitřního řádu²⁸ sesazeno do 0. fáze,²⁹ kde zůstává po dobu trvání uděleného opatření, nejdéle však 14 dnů. Vnitřní řád uvádí, že sesazením do nejnižší fáze nejsou dotčena jiná práva dítěte,³⁰ kromě těch, která jsou omezena uděleným opatřením ve výchově. Navzdory tomu však vnitřní řád současně stanovuje, že se dítě zařazené v 0. fázi neúčastní žádných odměnových akcí.

Dítě s nařízenou ústavní výchovou má právo účastnit se činností a aktivit zařízení organizovaných v rámci výchovného programu.³¹ Toto právo může být omezeno pouze negativním opatřením ve výchově.³² Z výše uvedené praxe zařízení ale vyplývá, že zákaz účastnit se atraktivní činnosti či akce se na dítě vztahuje okamžikem, kdy je v důsledku jiného opatření ve výchově sesazeno do 0. fáze. **Dítě je tak de facto sankcionováno za jeden prohřešek dvakrát. Zákaz účastnit se atraktivní činnosti a akcí je dětem navíc ukládán způsobem, který nemá oporu v zákoně.**

Ve spisové dokumentaci jednoho z umístěných chlapců byly nalezeny záznamy o opatření ve výchově uděleném v době jeho předchozího pobytu ve Výchovném ústavu v Hostouni, kterým byl chlapci nařízen „*pobyt ve venkovním areálu dané budovy pod přímým dohledem vychovatele*“. Toto opatření bylo danému chlapci uděleno několikrát, konkrétně ve dnech 22. 8. 2018, 5. 11. 2018, 24. 1. 2019, 30. 3. 2019 a 1. 11. 2019. Délka jeho trvání se vždy pohybovala mezi třemi až sedmi dny.

Opatření ze dne	Číslo opatření	Dítě seznámeno s návrhem, dne	Navrhovatel opatření	Druh	Kapesné +/- dle § 21	Odměna dle § 21 odst. 3b	Schvál. řed.	Souhlas dítěte
05.11.2018	1/11	Ano, 05.11.2018	Vondrysková Božena	Záporné		0,00	ANO	SOUHLASÍ
<p>Důvod opatření: Za útěk po dobu 3 dnů krátkodobý pobyt ve venkovním areálu dané budovy pod přímým dohledem vychovatele do 7.11.2018 včetně, . 7 dní zákaz samostatných vycházek do 11.11.2018</p> <p>Ustanovení § 21 zák. č. 109/2002 Sb.: odst. 1, písm. c)</p> <p>Popis návrhu opatření: Za útěk po dobu 3 dnů krátkodobý pobyt ve venkovním areálu dané budovy pod přímým dohledem vychovatele do 7.11.2018 včetně, . 7 dní zákaz samostatných vycházek do 11.11.2018</p>								

Obr. 4 – Opatření ve výchově udělené chlapci D.

28 Kap. 8.3.1. *Vnitřní řád se specifikací pro odloučené pracoviště Medvědí kámen*. [dokument pdf]. Výchovný ústav Hostouň. © 2019. [cit. 19. 8. 2020]; dostupné z <http://www.vudds-hostoun.cz/dokumenty/VniRadMK.pdf>.

29 Jednotlivé fáze podrobněji popisují v kapitole Hodnotící a motivační systém.

30 Podle § 20 odst. 1 zákona o ústavní výchově.

31 Podle § 20 odst. 1 písm. h) zákona o ústavní výchově.

32 Podle § 21 odst. 1 písm. d) zákona o ústavní výchově.

Upozorňuji, že ukládat lze pouze ta opatření ve výchově, která jsou uvedena v zákoně.³³ Zákon však výše uvedené opatření nezná. **Žádám tedy ředitele Výchovného ústavu v Hostouni, aby uvedl, z čeho odvozuje oprávnění takové opatření ve výchově udělit, a zároveň vysvětlil, jak dané opatření v praxi probíhá.**

Opatření:

- 6) **Zamezit dvojímu trestání za jeden prohřešek (bezodkladně).**
- 7) **Ukládat zákaz účastnit se atraktivní činnosti či akce prostřednictvím opatření ve výchově (bezodkladně).**
- 8) **Ukládat jen taková opatření ve výchově, která připouští zákon o ústavní výchově (bezodkladně).**

8. Soukromí

Chlapci mají k dispozici klíče od svých pokojů, které si mohou zamykat. **Postup zařízení hodnotím jako dobrou praxi.** Je nesmírně důležité, aby chlapci měli možnost chránit si svůj osobní prostor a své soukromí. Je velice pozitivní, že zařízení a jeho personál tyto potřeby dospívajících chlapců respektují a vycházejí jim vstříc.

Chlapci ale v pokojích nemají žádný uzamykatelný prostor, kde by si mohli uložit své osobní věci či cennosti. Ačkoli si je chlapci mohou nechávat v pokoji, který mohou při jeho opuštění uzamknout, v případě sdílených pokojů nemají jinou možnost než si tyto věci uložit na vychovatelně. Domnívám se tedy, že **chlapci by měli mít ve svém pokoji k dispozici uzamykatelný prostor.** Přístup personálu do těchto prostor by měl být možný pouze za předem specifikovaných podmínek.³⁴

Zařízení také musí chlapcům poskytnout soukromí při vykonávání osobní hygieny.³⁵ Některá sociální zařízení nebyla uzamykatelná. Většina koupelen byla vybavena sprchovými závěsy, v některých případech však chyběly.

Opatření:

- 9) **Vybavit pokoje chlapců uzamykatelným prostorem (do 1 měsíce).**
- 10) **Vybavit toalety a koupelny funkčními uzamykatelnými mechanismy (do 1 měsíce).**
- 11) **Vybavit všechny koupelny prvky zajišťující soukromí (do 1 měsíce).**

33 Ustanovení § 21 zákona o ústavní výchově.

34 Standard 2.23, příloha č. 1 k Výnosu ministra školství, mládeže a tělovýchovy č. 17/2018, Standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči (dále také „standardy“).

35 Standard 2.22.

9. Samostatné vycházky

Děti s nařízenou ústavní výchovou mají právo na samostatné vycházky,³⁶ které lze omezit pouze prostřednictvím opatření ve výchově.³⁷ Ze záznamů o pohybech všech umístěných chlapců je uveden záznam o samostatné vycházce pouze u chlapce A. Jedná se o celodenní vycházku, která měla být realizována dne 23. 1. 2020 v době od 5:00 do 19:00 h. Jiné záznamy o samostatných vycházkách evidovány nejsou.

F.	Začátek	čas	Druh pohybu	Konec	čas	Doplnující údaj k pohybu:
1	19.12.2019	06:00	Dovolenka	05.01.2020	19:30	Dovolenka
2	23.01.2020	05:00	Vycházka	23.01.2020	19:00	
3	13.02.2020	12:00	Dovolenka	19.02.2020	19:30	dovolenka
4	19.02.2020	20:01	Dovolenka	06.03.2020	19:30	Prodloužení dovolenky z důvodu nemoci
5	10.03.2020	15:00	Dovolenka	19.04.2020	19:30	Dovolenka
6	19.04.2020	20:01	Dovolenka	05.07.2020	19:30	Dovolenka
Celkem pohybů: 6						

Obr. 5 – Výpis z evidence pohybů chlapce A.

V současnosti tak není zřejmé, zda zařízení omezuje umístěné chlapce v jejich právu na samostatné vycházky, nebo o nich pouze nečiní záznamy. **Žádám tedy vedoucí zařízení, potažmo ředitele Výchovného ústavu Hostouň, aby tyto nejasnosti uvedli na pravou míru.**

Opatření:

- 12) Evidovat samostatné vycházky umístěných chlapců (bezodkladně).

³⁶ Ustanovení § 20 odst. 1 písm. p) zákona o ústavní výchově.

³⁷ Ustanovení § 21 odst. 1 písm. c) zákona o ústavní výchově.

Personál

10. Supervize

Zařízení by mělo mít vytvořeny podmínky pro pravidelnou intervizi svých pracovníků a zajišťovat přístup pracovníků k supervizi vykonávané externím, nezávislým a kvalifikovaným odborníkem.³⁸

Práce v zařízení tohoto typu je náročným a mnohdy i stresujícím povoláním, které může vést k profesnímu vyčerpání a frustraci. Tyto stavy se poté mohou projevat neprofesionální péčí či nevhodným přístupem zaměstnanců k dětem umístěným v zařízení, rodičům těchto dětí, jakož i kolegům. Mnou pověřeni zaměstnanci kanceláře na takové jednání v průběhu systematické návštěvy nenarazili. Výjimkou byly situace, kdy personál při samostatných rozhovorech hovořil o umístěných chlapcích jako o „našich feťácích“, což považuji za neprofesionální.

Jelikož v zařízení není nastaven žádný systém pravidelných supervizí, v rámci předcházení výše zmíněným rizikům se domnívám, že by jeho zavedení bylo vhodné.

Opatření:

- 13) Poskytnout personálu možnost účastnit se pravidelných skupinových či individuálních supervizí (do 6 měsíců).**

³⁸ Standard 3.6.

Přehled opatření k nápravě

Bezodkladně	<ul style="list-style-type: none">• Pravidelně vyhodnocovat účelnost pobytu umístěných chlapců (opatření č. 1).• Přijmout pracovníka/y s adiktologicky zaměřeným vzděláním (opatření č. 3).• Zamezit dvojímu trestání za jeden prohřešek (opatření č. 6).• Ukládat zákaz účastnit se atraktivní činnosti či akce prostřednictvím opatření ve výchově (opatření č. 7).• Ukládat jen taková opatření ve výchově, která připouští zákon o ústavní výchově (opatření č. 8).• Evidovat samostatné vycházky umístěných chlapců (opatření č. 12).
Do 1 měsíce	<ul style="list-style-type: none">• Vypracovat podrobné pokyny k postupu personálu v případě intoxikace chlapců a seznámit s ním zaměstnance (opatření č. 4).• Vybavit pokoje chlapců uzamykatelným prostorem (opatření č. 9).• Vybavit toalety a koupelny funkčními uzamykatelnými mechanismy (opatření č. 10).• Vybavit všechny koupelny prvky zajišťující soukromí (opatření č. 11).
Do 3 měsíců	<ul style="list-style-type: none">• Vypracovat koncepci specifické péče zaměřené na mladistvé experimentující nebo závislé na návykových látkách a jejich rodinné příslušníky či blízké (opatření č. 2).
Do 6 měsíců	<ul style="list-style-type: none">• Poskytnout personálu možnost účastnit se pravidelných skupinových či individuálních supervizí (opatření č. 13).
Průběžně	<ul style="list-style-type: none">• Zajistit chlapcům přístup na bezpečný internet (opatření č. 5).